

DEBRECZENI SZEMLE

IRODALMI, SZINHÁZI, ZENEI ÉS KÉPZŐMŰVÉSZETI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 12 korona.
Fél évre 6 „
Negyed évre 3 „
Vidéki előfizetők bélyegköltsége egész évre 2 K.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Piac-u. 71. szám.
(Schwartz-ház) II. emelet, feljárt 1. fölépcsőn.

Hirdetések feladhatók a városi nyomdában Dózsa György lap-metteur kezeihez is.

Jegyzetek a háboruról.

Csodálatos a tömegérzés lélektana. A régi romantikus időkben mindig az az elv győzedelmeskedett így háborus idők táján, hogy a gyöngébbeknek kell a pártját fogni s ha már nem segíthetünk rajta, legalább a rokonérzésünk, a szimpatiaánk kísérje a váltakozó hadiszerenese utjain.

Ki ne emlékezne a bur-háboru idejére, amikor, ha rajtunk áll, a burok ősz elnökét egy-kettőre kikiáltottuk volna angol királynak. Az orosz-japán háboruban meg a japánokat hittük gyöngébbeknek a nagy tülekedések hajnalhasadásakor, később harci vitézségük révén szimpatiroztunk a sárgákkal, mi, fehér európaiak.

Persze akkor se egyik, se másik oldalról nem voltunk érdekelve a háboruban, tisztán az emberies érzések, az általános emberi jogok iránti hevülések vezették a gondolkodásunkat. Őszinte, igaz lelkesedéssel fogadtunk skatulya princesszaszokba, piros fejű Törleikbe, csókba s egyéb hiábavalóságokba.

Ma azonban már úgy érezzük magunkat, mint az a lóversenyter-látogató, aki részt vesz a totalizátórájékba. Persze, hogy a tömeg a török-győzelem mellett drukkol, mert, ha a balkániak nyernek, akkor még bajok származhatnak a Szandsák körül, mozgósítanak. Legelsőnek a mi debreczeni ezredeinket pécézik ki a nagyfejűek stb. Reszketünk a folytonos pénzválságok miatt, mert most sincs pénz, hát ha ott a délen háboruba találánánk keveredni... stb.

*

Ott a délen pedig apró szláv nemzetek arcára gyönyörű rózsákat fest a hazafias érzés. Legalább is olyan szép tüzes rózsákat, mint a Justh Gyuláéra, Apponyiéra, Kossuthéra majd a debreczeni tiltakozó népgyűlésen. És mennek előre, csak előre, mint a Tiszáék s többi jelenlegi hazaárulók ősei... „Nevet-séges“ a számuk a török harci készséggel, az ozman anyagi jóléttel szemben. Vicclapokból ismert nemzetek rohannak halálraszántan az enyenlőtlen küzdelembe, mely mondjuk, olyan, mint a koalíciós időket megelőző nemzeti küzdelmünk harci készsége, anyagi biztosítéka lett volna... Ha általában a handabandázáson kívül egyéb is lett volna...

Azok a kis nemzetek szomszédos, török fenható-águ területeken élő fajrokonaiért verekednek. — Tagadják, hogy területi előnyöket akarnának elérni s a macedón-elyomás miatt állították fel az alternatívát, melynek az egyik oldala véres.

Mi pedig, akik európai parlamentárizmussal dicsekszünk, de macskazenével töltjük ki a törvényhozási évszakokat, akik vegyes vicceket gyártunk a kecskepásztor népekről, de azért kulturált mivoltunk népgyűlések rendezésére szoritkozok, meg arra, hogy illuminált fővel elhuzatjuk a *Jajde huncut*-ot s akiknek hazafias lelkülete a záptojás-szórásban

merül ki, lelkünk egész teljességével kívánjuk, hogy bolgárok, görögök, 35 ezer fegyveres montenegrói s a „koldus“ szerbek a kiporolt nadrág sorsára jussanak.

*

Nem kenyerünk sem a nemzetközi, sem a hazai politika. Ott üssön belé a menydörgős menykő egyikbe is, másikba is, ahol először találja, mi csak a tömeg lélektanáról akarunk itt filozofálni, amolyan kapuciner bölcselkedéssel, mint, ahogy kávéházakban, villamos vasuton, főtéri korzózás és malom-alatti diskurálás közben bölcselkedik ma a háboruról mindenki.

És nem a nemzetközi viszonylat mérlegelésével, nem is a balkáni szláv népek iránti rokonszenvtől elfogódottan, csak úgy igazán közönyösen tesszük fel a kérdéseket, hogy vajjon nekünk, akiket századok rémuralma hajtott török rabigába, akik elszenvedtük a legnagyobb történelmi csapást: Mohácsot, akik a török szipolyozás miatt szöktünk meg Zápolya Jánostól s a török miatt nyomtuk a fejébe a magyar koronát az első Habsburgnak, vajjon mi a fészkes fülemülének kibicelünk olyan szorongva a töröknek, ennek, az elismerjük, később nemesen gondolkodó, levert szabadsághőseinket osztrák bitóra, golyóra oda nem kínáló nemzetnek.

És mi, akik számtalan népgyűléseken, kortestanyákon zugtunk az *elynyomások* ellen, miért fáj, hogy a bolgárok, görögök s többi kis nációk tyukszemét szoritja a macedón-csizma s e miatt le akarják rugni magukról?! — És felállithatunk még több kérdőjeleket is... De minek?!

*

Mindenre megfeleltünk ezen írásunk kezdő sorai-ban. Érdekelve vagyunk, mint a totalizátórt játszó a versenyparipáknál. Nem bizonyos, hogy azokat a rongyos balkáni népeket elvakítaná a győzelem mánora, sőt nem is valószínű, hogy a nagyhatalmakkal polkázni mernék... De hátha?!...

Éljen tehát a muzulmán inkább, csak nekünk ne kelljen mozgósítani. Nehezek a megélhetési viszonyok, de azért olyan szép az élet mégis. Azok a kócos balkániak Vörösmartyval együtt sóhajtanak. *Élni, vagy halni kell*, mondják, mi élni akarunk csak, akár-hogyan is, csak élni.

És rendezünk nagy tiltakozó népgyűléseket, melyek után végigesszük a tartármártásos halas, turós-csuszás és pörkölt banketteket, harci riadót fuvunk automobil-tülkőkön, ólomsipokon s verjük a mellünket; hogy mi vagyunk a hazafiasak, nem a bolgár, a görög, a szerb, meg a montenegrói...

Ugye, hogy furesák ezek a dolgok, így tükörből nézvést.

Spectator.

Télen, nyáron mindig ott. Futórózsa borította a házuk falát s hosszú nagy kulccsal nyílott a tölgyfa kapujok. A szobájuk kárpitja tompaszínű volt, a függönyeik régi selyemből valók s az almáriumok karikái ezüstoffényesen csillogtak. Nagy üvegedényekben lila és kék virágok álltak s az üvegburával leborított órának olyan volt a hangja, mintha messze, sok, sok fal mögül csendülne keresztül. És az ablak mellett, ahonnan legmesszebb lehetett ellátni a hegyek felé, ott állt a zongora. Régi, ébenfa zongora, megsárgult billentyűkkel és csak naplemente felé nyitotta felabuzaszőke hajú, szomorú szemű asszony. ... Naplemente felé, mikor a nagy távolságban levő emberek lelkei közelebb szállanak egymáshoz, mikor a nyugvó nap minden lelket emlékeztet az élet éjszakájára s mikor az utasok megérkeznek a hosszú, bűnbánattal taposott útról... S a buzaszőke hajú asszony megütötte a billentyűket. Semmi öröm, semmi vigasz a hangokban, csupa elnyomott panasz, titkos vágyakozás, megadó alázat és a zokogó reménység... S azután csönd... Aki az előbb még játszott, most a zongorára borulva zokog s maga Lajos, a kis fiú, az öreg Babett öléből be akar menni, hogy megvigasztalja a mamát. De az öreg Babett nem engedi. Azt mondja, nem szabad. Csak hadd sirjon a mama; az kell neki... Azután... Azt mondja meg nekem, Lajos, mire tanította magát az a mindig várakozó, szomorú asszony?

A fiatal ember fascinálan reszketve nézett a leányra:

— Honnan tudja maga mindezt? — kérdezte izgatottan s megfogta a leány kezét. — Láta, álmotta, vagy honnan tudja?

A leány szomorúan mosolygott:

— Láttam is, meg álmottam is. Majd minden történet egyforma szokott lenni. Csak azt mondja meg még, mire tanította magát az a szomorú asszony?

Valamelyik képráma nagyot reccsent ebben a percben, s a fiatal ember összorázkódott.

— Hogy ne csaljak, — mondta halkán — hogy sohase csaljak meg senkit.

A leány jehajtott a fejét és tünődve nézett maga elé.

— Nézze, Lajos, — mondta gyöngéden s megfogta a fiatal ember kezét — szeretett maga valaha nőt?

A fiatal ember megszorította a leány kezét:

— Magát is szerettem, Gitta.

És rajtam kívül is szeretett?

— Szerettem.

— Az nem olyan nő volt, mint én vagyok, Lajos?

— Nem, Gitta.

— És megmondta neki, hogy szereti?

— Nem mondtam.

— Miért?

— Nem mertem.

— Mitől félt?

— Attól, hogy megtalálom csálni.

— És... és engem is azért nem mert szeretni, Lajos?

— Azért, Gitta.

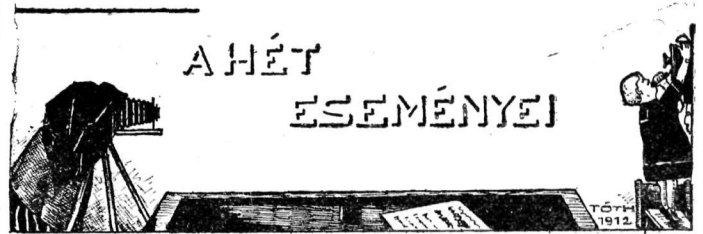
A leány szeméből két könnycsepp szivárgott végig az arcán s hirtelen lehajolt és megcsókolta a fiatal ember kezét.

Azután mindaddig nem szóltak egymáshoz, míg a teremőr nem finyelmzettette őket a távozásra.

Akkor felálltak, a leány megigazította a kalap-

ját és lenn a műcsarnok előtt elbucszáltak egymástól. A leány arcán látszott, hogy mondani szeretne valamik, de nem mert szólni s kezét szorítottak.

Mikor már jó távol voltak egymástól, a leány visszafordult, ment egy pár lépést előre, de aztán megint csak visszatért és pár perc múlva elnyelte az utca sötétje.

— (A görög katolikus püspökség Debreczenben való felállítására ellen gyűlést hirdetett a főiskolai hittanhallgató fiatalság. Felekezeti szempontból károsnak tartják a református Rómára a püspökségnek Debreczenben való felállítását. Hát ez éppen olyan, mintha az orvosi tudomány s a szülésznők gyűlést hirdetnének a népesedés túlprodukciója ellen, azzal az érveléssel, hogy akkor ők nem tudnak megélni. A hittanhallgató uraknak ugylátszik sokáig kell még tanulni, hogy megtanulják minden vallásfelekezet papjának első igéjét: a vallási türelmességet. Mert a vallásfelekezeti türelmetlenség a középkorban való.

*

— A 70 éves Turai Farkas. A fél Debreczen Turai bácsija szép családi ünnepével ünnepelte hetven éves születési évfordulóját. Nem annyira foglalkozásának, — amely egyébként a társadalommal való folytonos érintkezésből áll, — mint az ő pompás jó kedélyének, emberszeretetének, bohém lelkületének tulajdonítható a közönség Turai

bácsi iránt érzett általános szeretete és tisztelete. Igazi típusa a debreczeni polgárnak s úgy össze van forrva Debreczen sok évtizedes történetével, mint a többi tipikus, debreczeni polgárok, akik valóságos fogalommal váltak a közönség előtt. A családi ünnepélyen jelen volt testvéröccse, Szabolcsi Miksa, a kiváló fővárosi író, az *Egyenlőség* híres izraelita felekezeti lap szerkesztője is, akinek klasszikus írásait nemcsak az ország határain belül, de a külföldön is olvassák. Turai bácsi nagy családja ülte körül az ünnepi asztalt, a debreczeni közönség nevében pedig Szathmáry lapszerkesztő köszöntötte fel a jubilánst, aki a vacsora végeztével nyomban meg is invitálta a 80, 90 és további 10 éves évfordulókra is vendégszerető háza vendégeit.

*

(!) A politika ez a tudománynak csufolt rut dolog megint foglalkoztatni fogja a debreczeni közönséget a közgyűlés alkalmából. Ismét elmondanak és a lapok megírnak százszor elmondott s megírt dolgokat. A lapok, mindenik a maga pártpolitikájához képest dicsőíteni, vagy szidni fogják Lukácsot, Tisztát, Justhot, Kossuthot, Apponyit. És a dolgok maradnak a régiben, száz sebtől vérző parlamentarizmusunkban fenekestől felfordulva, fejetejére állítva minden rend, komoly munka stb. Közben világ-

A muzeumban levő eredeti dispENZáló levelet 1834 február 15-én álíttotta ki Kopácsy József akkori veszprémi püspök és pár hétre rá már az új menyecske beköltözött Szegedy Róza árván hagyott otthonába.

Kisfaludy Sándor második házassága boldogságban vetekedett az elsővel. A megíjodott szívű költő ezóta már egyedül nevének és gazdaságának él.

A sok boldogság után a sors még egyet sujtott a költőn. Milica vörhenybe esett, melynek pár nap alatt áldozatává lett alig 26 éves korában.

A színházi hétről.

Dacára a pénzügyi viszonyok feletti kesergéseknek, a háborus hírek miatti nyomorúságos kilátásoknak, a színház arculata estéről-estére azt mutatja, hogy egyáltalán nem lógnak nagy bajok a fejünk felett s hogy szegények lehetünk, de jól élünk.

A pénztári kimutatás szerint az idei szezon első hónapja jelentékenyen jobb eredményt tüntet fel, mint a múlt esztendő októberje. Őszinte örömmel jegyezhetjük ezt fel, mint Debreczen színészetére nézve kedvező tünetet s a jövőre nézve biztos reménységet.

A múlt héten a *Limonádé* ezredesen kívül, amelyt a napi sajtó, mint értéktelen darabot, a művészi jelentőségig felül nem emelkedő ensemblével együtt rövidesen kivégzett, az idei bemutatók ismétléseiben merült ki a repertoír.

A *Limonádé* ezredesről nekünk sincs egyéb véleményünk, mint amit a napisajtó, teljes őszinteséggel s dicséretreméltó nyíltsággal interpretált, hogy ugyanis nem érdemes méltatására sok szót és tintát vesztegetni. Az előadás szerintünk jobb volt, mint maga az énekes vigjáték s Máthé Gyula is minden lehetőt megtett az ő ismeretes, tultemperamentumos játékmodorával, hogy sikert biztosítson.

Ez estén mutatkozott be Aranyossy Nusi, akinek kvalitását ez egyetlen szerep után nem állapíthatjuk meg s színpadi képességeiről szóló véleményünk nyilvánítását egy reá nézve alkalmasabb időpontra halasztjuk el.

Igen nagy sikere voltaképen, művészi szempontokból tekintve a tekintendőket megint csak Halassy S. Etelnek volt. Igazi művészettel reprezentálta a színpadon a finom izlést, distingváltságot, közvetlenül hatásos, aranyos kedélyt, választékos humort.

A *Sasfők* reprizén a művészi produkciók iránt fogékony közönség jóleső örömmel tapsolt a címszereplő Halassy Mariskának. Művészi egyénisége pompásan simult Napoleon törekeny szervezetű, erőteljes lelkületű ivadékának mesterileg jellemző megrajzolásához. Elődeinek nagyon is theatrális, szenvedett páthosza alakításai mellett a darab egyes jeleneteit csak most élvezte igazán először a közönség nagyrésze.

A Cigánybórót Zilahyné S. Vilma hatalmas, klasszikus értékű Saffija dominálta, Solti Ernő alakítása pedig arról tett bizonyosságot, hogy színpadi készségei egyre jobban érnek.

Spectátor.

Saphir színpad. Vasárnap, e hó 27-én lesz a megnyitója a „Royal” nagytermében. Részt vesznek a műsorban a debreczeni színház közkedvelt tagjai a legjobb számokkal és két egyfelvonásos darab, melyektől különös nagy sikert várnak a szereplők. Egyik egy olasz dráma „A mocsár” című, amelyben Lajthay és Csanády mutatkoznak be igazi szerepkörükben. A másik egyfelvonásos a „Trotelka éhes”, a legjobb francia szellemesség konyhájából való, tele ötlettel és nagyszerű helyzetkomikummal. Ha megemlítjük még, hogy Borbély Lili, Aranyossy Nusi, Kassay Károly, Csanády, Solti Ernő, Farkas Pál, Schott Gyula rendkívül hatásos számokkal és teljes ambícióval adják minden tudásukat a siker céljához: a legjobb kilátással lehetünk nagyobb várakozásunk elé.

A Zenekedvelők körének ez évi munkaterve.

Fényes művészi hangversenyek előtt.

Előttünk fekszik a Debreczeni Zenekedvelők Körének e szezonra tervezett programja, mely hívta van Debreczen zenei életét olyan színvonalon tartani, amely magas színvonal elérésében az elmúlt éveken keresztül is oroszlánrész jutott, ennek a mintaszerű kulturális egyletnek.

A bérlet, dacára a változott viszonyoknak, nagyon szép eredménnyel számolhat be, de a beiratkozások még mindig folynak. Mi a magunk részéről is felhívjuk erre a tényre azok figyelmét, akik még nem tagjai a Körnek, de kulturális előkelőségük révén igényt tartanak a belépésre.

Ime a bérleti hangversenyek műsora:

November 6-ikán Stefániai Imre zongoraművész (Berlin) és Vágó Lénárt Citta hangversenyénekesnő (Budapest).

November 12-ikén a Capet-vonósnéyes Párisból. Tagjai: Lucien Capet, Maurice Hewitt, Henri Casadeus és Marcel Casadeus.

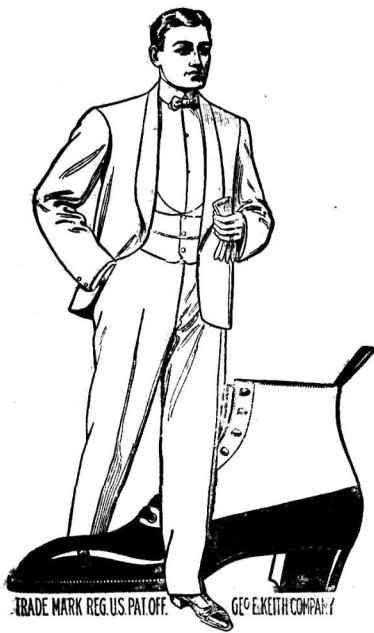
December 15-ikén Thibaud Jaques hegedűművész Párisból.

Január 4-ikén Rosenhal Mór zongoraművész Amerikából.

Március 9-én Mackbeth Florence énekesművésznő Londonból.

Mind e egyes hangverseny valóságos szenzációszámba megy. Stefániai Imre négy év előtt aratta nálunk emlékezetes sikerét. A többi művész mind olyan, akinek játékában először lesz alkalma közönségünknek gyönyörködni, sőt részben Magyarországon most lépnek fel először nálunk. Tagok az összes hangversenyeket belépődíj nélkül látogathatják. Tagul jelentkezhetni a titkári hivatalban (Piac-u. 49. I. em. dr. Spitz.), valamint Hegedüs és Sándor könyvesboltjában.

Mindenféle zeneművek kaphatók Csáthy Ferencz, Debreczen legrégebbi könyv-, papir- és zeneműkereskedésében, Egyház-tér.

Amerikai Cipő Rt.

American Shoe Company Ltd.

Elsőrendű valódi amerikai női-, férfi és gyermekcipő különlegességek kizárólagos raktára.

Divatos formák. Kitünő anyag.

Kérje képes árjegyzékünket.

Helyi, megyei és interurban telefonszám 10—85.

Debreczen, Piac-utca 44.

REGÉNY.

Örök sötétségben.

A Debreczeni Szemle számára írta: KAFFKA MARGIT.
(3)

Látszólag megnyugodott e sutgó hang csilapító hűvösségétől. A gondolatai formásak voltak már, egyenletesen folyók, csak valami jóleső, puha ernyedtség tompította az itéleti élességét; minden, amit hallott, vagy amire gondolt, kissé csodálkozni kellett. Oldalt kívánt fordulni a hosszú hanyattfekvés után és úgy örült, hogy szabad volt ez is. Aztán elaludt megint, szeliden elszongó idegekkel, immár csak felszínén uszva a selymes, lágy hullámoknak, a Semmi irdatlan mélységei fölött csobognak halkan.

Aztán még napokig tartott ez így. A szülői, az ura, a rokonok halkan járkáltak körülötte, minden hangban, amely hozzá beszélt, bánatos gyöngédség rezgett, minden kéz érintése simogató és enyhe; ő sejtő félelemmel maradt és ringatózott e meleg szeretetben, a titkolózás áldott szemfényvesztéseiben. Már szinte rég sejtette a valót, mikor egyszer mindenki elfáradt körülötte, csend volt és az édesanya hosszasan sirdogált a párnái fölött. A rettenetes, a kérlelhetetlen szókat nem mondta előtte senki, neki magának kellett először mondania és körülte a vak sötétségben mindenki hallgatott. Ah, egyszer meg kellett tudnia. Hogy a baba szegényke, alig élt egy félórászkát, már régen nyugszik. És hogy, — igen, a szeme benuultsága nem fejlődik vissza — egyelőre legalább, — igen, egyelőre, bár még mindig van remény. És ő értette, hogy soha, soha! És azért csak élt tovább.

Felöltöztették és járt próbált; tapogatózva, halványan támolygott a butorok mentén, rátalált az ajtóra és visszamosolygott, elkeskenyedett, fehér arcát oldalt fordítva a sötét brokátfüggöny redői közül. Az öreg asszony utánanézett, az ajkára szorította csipkés battisztkendőjét és vigyázatlanul, sirón, mégis felcsuklott. Éva átment az ebédlőn, felemelt arccal, félig csukott szemekkel és kezét széttartva egy kicsinyt, tülről az ura figyelte visszafojtott lélekzettel és valami száraz, dühös keserűség szorongatta a torkát.

Rettenetes ez! Bertalan kifogástalan férj volt és odaadó, hü betegápoló, aki felváltva virrasztott a többiekkel a nehéz heteken át. De most, — ez itt Éva! A mosolygó, üde szép leány, aki, mint egy viruló, teljes rózsafaág, frissen jött felé nemrégiben, amikor először látta; és felébresztette benne a dolgos férfiület derék és gyöngéd álmódzásait a tűzhely, az interieurök bensősége felől. Ez Éva, aki kacagva gondolózott vele a Lidón alig egy éve! És most már örökre ez a megnyult orru, kihullott haju vak asszony lesz, e bágyadt, jelentéktelen árnyék, az ő felesége. Nincs reménység többet gyerekcsicsérgésre ebben a házban; és nincs remény bájos és okos reprezentálásokra csillogón terített asztal mellett, ahol suly és érték volna egy jól nevelt asszony szereplése. Nem, most már egyedül lesz. És ruganyos, egészséges férfilelke már el is fordult az itthon fátyolos szomorúságaitól; már teljes erővel feküdt bele az ő komoly, világosan kidolgozott és valószínű ambícióiba. Férfi volt. Nemrég az asszonyáért, uri házáért, leendő kicsinyeiért dolgozott komoly hévvel, most összeomlott minden és ő eltökélte, hogy még többet fog dolgozni. Talán hogy ne kelljen gondolkodnia, talán az árfomálódó álmaiban feltűnt már egy másik fészeknek a képe, kicsinynek, titkosnak, mélyet e szomorú otthon körén kívül meg kell majd építenie. A jövő lakóját jó ideig nem is ismerte még; de munkába járó, ragyogószemű, diadalmas szépségű külvárosi lányokat erősen megnézegetett az utcán. Férfi volt.

Az asszony, — úgy tetszett eleintén — szeliden hajol meg végzete előtt. Vagy még öntudatára sem jutott egészen. Az elgyöngült és most lábadozó testben az élet halk és könnyű rezgése indultak meg; sejtelmes, gyöngéd csörgedezése a megújuló, fiatal erőknél, valami különös, gyöngé mámor ez. És Éva mostanáig napsütésben járt; módos szülők egyetlen volt és szép és fiatal, a sötétség idáig elzárkózott előle. Mélységek fölött is tudatlanul járt és az élete csak a ragyogó felszint sugarazta vissza. Most, — mintha nehezére esnék megnyitni a tragédia számára — csak lassan, idő múltán rágódott bele egész szörnyisége.

Csak később, amikor kezdték már megszokni a többiek, a szerető részvét sebei hegedtek és mindenki útjára, ügyeire tért. És ő nesztelenül járkált a nagy, puha szobákban, amelyek minden butordarabját az ő életboldogsága szolgálatára válogatták össze nemrég. Sárgás, kicsiny, finom ujjait végighuzta a karszékek selymén és a jéghideg márványsíkok felett, aztán gondolkodva, hosszasan állt egy-egy szekrényke előtt. Emlékezett minden apró vázára, némelyik a leánykori szobájából való volt még; és most visszakereste elméjében a színeiket. Még sikerült, bár néha fáradságosan. Ilyenkor átpirosodott az opálhefér, finom archőre, a homloka összerándult és ujjai göresösen a halántékába nyomultak. Ha egyik cseléd ilyenkor benyitott, ijedten és nesztelenül visszahúzódott megint, maga sem tudja miért. Megtörtént egyszer, hogy néhány lépést tett felé egyikük és résztvevő tisztelettel érintette az asszonya karját, hogy kikerültesse vele az asztal szögletét. Éva felsikoltott az érintésre velőtrázóan, vak rémülettel és a szényegről kellett fölemelni törékeny, leányos testét.

(Folytatása a jövő számban).

Hirdetés.

A debreczeni református egyház bérházában kisebb-nagyobb lakás még bérelhető lévén, felhivatnak az érdeklődők, hogy a lakásokra vonatkozólag ajánlataikat 10 százalékotli bánatpénz letételével mielőbb annyival inkább adják be, mert megtörténhetik, mint már több ízben megtörtént, hogy az általok választott lakást más bérlő ki előbb.

Felvilágosítások Hódy Béla levéltárnoknál az egyház hivatalában, Tóth István építésznél az építési irodában (Egyház-tér 9.) és Márton Imre ügyvédnél Piacz-utcza 44. sz. a. kaphatók.

A boltok is el lesznek látva 8—10 nap alatt vasportaléval: tehát ezekre vonatkozólag is elfogadtatnak az ajánlatok.

Dicsőfi József,
lelkész elnök.

Kovács József,
főgondnok.

Brezeda úr.

Bnházat 3 felvonásban. Irta: Friedmann Ármán. Magyar színre alkalmazta: Heltay Jenő. Rendező: Zilahy Gyula.

Személyek:

Báró Lippai Andor	— — — —	Zilahy Gyula
Tilda, második felesége	— — — —	Kiss Mariska
Tivadár, első házasságból fia	— — — —	Szászhalmy Gy.

Matild, gyámleánya	— — — —	Wirth Sári
Herendi Tusi operett-énekesnő	— — — —	Uti Gizella
Rózsi, a szobaleánya	— — — —	Vajda I.
Báró Brandt Geminger uhlánus kapitány	— — — —	Pethő Pál
Dr. Sándor Ottó, ügyvéd	— — — —	Bérczy E.
Ifj. Brezeda Mátyás, irnok	— — — —	Lajthay K.
Imre, komornyik	— — — —	László F.
Karmester	— — — —	Hatvani K.

A „Brezeda ur” főalakjai: Báró Liptai Andor, a Lipót város „legősibb” mágnása, akit tékozlásai miatt gondnokság alá helyeztek, — és Brezeda Mátyás irnok, — a kinevezett gyám. A báró előtt épen semmi becse sincs a pénznek. Brezeda pedig vérbeli garasragó, aki teljes szigorral akar gyámkodni a tékozló gyermek fölött. Az első felvonásban elküldi a báró meghívott vendégeit, a második felvonásban beleavatkozik a báró kedvesének, Herendi Tusi operetténekesnőnek bondoir-titkaiba. De sorsát persze a legpenészesebb irnok-gyám sem kerülheti ki. A régi jó bohózat-chablon szabályai szerint Brezeda ur a harmadik felvonásig már olyan lump lett, hogy reggelig íszik gyámoltjával, sőt pénzért pumpolja. Ráadásul még a színesnő szobaleányát is nőül veszi.

A debreczeni színház
művészei és művésznői

Kobrak

czipőkben

aratják sikereiket.

Leányvásár.

Operette 3 felvonásban. Írták: Bródy Miksa és Martos Ferenc. Zenéjét szerzerette: Jakobi. Rendező: Kassay. Karmester: Mártonfalvy.

Személyek:

Harrison Jack	— — — —	Székely Gyula
Harrisonné	— — — —	H. Serfőzi Etel
Lucy, leányuk	— — — —	Zilahyné S. Vilma
Gróf Rottenberg	— — — —	Szabó Gyula
Fritz, fia	— — — —	Máthé Gyula
Miggles Tom	— — — —	Falussy István
Korcsmáros	— — — —	Lévai Farkas Pál
Hajóskapitány	— — — —	Szászhalmy György
Lelkész	— — — —	Láng Lajos
Bessy, Lucy szobaleánya	— — — —	Borbély Lili
Sam, szerccsen pincér	— — — —	Perényi Kálmán
Bengaline	— — — —	Kulinyi Carola
Mister Dugoo	— — — —	Perényi József
Mister Crockwel	— — — —	Kőszeghy K.
Ly	— — — —	Kassayné
Loo	— — — —	Székelyné
Udvarmester	— — — —	Arday Árpád
I. farmer	— — — —	Kállai K.
II. farmer	— — — —	Rózsa Jenő
Egy legény	— — — —	Kolozsvári A.
Egy anya	— — — —	Arday Vilma
Lakáj	— — — —	Vajda András

Színház után az Emke kávéházban

(volt Hajnal-féle mulató) Petőfi-tér 7-ik szám alatt.

Ma és a következő napokon Ifj. PERLROTH ARNOLD és NÓVÉRE vezetése alatt Buda-: pest legkedveltebb 12 tagu sinfonikus :-:

NŐI ZENEKARA

hangversenyt tart.

Első felvonás. Harrison, san-franciskoi milliomos képviselő Lucy leányával elmegy a kerületébe, Beggardale-be, ahol leányvásár ünnepe van. Ezen a napon adnak tul a farmerek leányaikon. A vásárnak van egy törvénye, amely szerint azt a leányt, aki mindenkit kikoszoraz, csufuságból férjhez adják a falu utolsó legényéhez. Ez a tréfaházáság persze nem érvényes, csak arra kötelezi a leányt, hogy egész éjjel a legénnyel táncoljon. Harrison Lucy, akinek van egy gróf Rottenberg nevű udvarlója, minden-

kit kikoszorúz s ezért végrehajtják rajta a leányvásár törvényét. Harrisonék kétségbe vannak esve, Lucy könyörög Tomnak, hogy legalább félévig maradhasson még odahaza szüleinél. Tom pünkösztig el is engedi nejét.

Második felvonás. Harrisonék és Rottenberg gróf, valamint a gróf apja egy yachton bolyongnak a világban, hogy meneküljenek Tom elől. Épp pünköszt napja van, vagyis Tom jövetelének határnapja. Harrisonék azt hiszik, hogy megmenekültek, amikor kiderül, hogy a hajó egyik fűtője Tom Miggles. Harrison vesztegetéssel próbál vejétől megszabadulni, de Tom hajthatatlan, annál is inkább, mert Lucy, akinek nagyon imponál a vad és energikus cow-boy, már bevallotta neki szerelmét.

Harmadik felvonás. Lucy és Rottenberg gróf esküvőjének napja van, de mindenki szomorú. A legszomorubb azonban a fiatal vőlegény. Bánatának nem kisebb oka van, mint az, hogy két nap előtt megesküdött már Lucy fiatal és szép komornájával. Eleinte nem meri bevallani a dolgot és csak az utolsó pillanatban árulja el titkát. Lucy tehát ismét szabad, de nem sokáig, mert a közben ismét gavallérrá vált Tom Fleetwood nemes elhatározással visszaadja Lucynak azt az irást, mely a Fleetwoodék vagyonát kezébe juttatta. Ezt az irást maga Lucy vette ki apja fiókjából és küldte el Fleetwoodnak. Ez a nemes lemondás annyira meghatja Lucyt, hogy Tom keblére borul. Az egybegyűlt társaságnak nem kell elvonulnia, mert az elvesztett vőlegény helyett új vőlegény mutatnak be neki.

Gentz Frigyes	— — — — —	Lévai Farkas Pál.
A francia attaché	— — — — —	Pethő Pál.
Prokesch-Osten lovag	— — — — —	Kállai Károly.
De Lorges Tiburce	— — — — —	Szakács Árpád.
Gróf Dietrichstein	— — — — —	Máthé Gyula.
Báró Obenaus	— — — — —	Szabó Gyula.
Gróf Bombelles	— — — — —	Rózsa Jenő.
Az orvos	— — — — —	Arday Árpád.
Az angol nagykövet	— — — — —	Kovács Károly.
A szabó	— — — — —	Szászhalmi Gy.
Montenegró	— — — — —	Repkai Béla.
Örmester a reichstadi h. ezredéből	— — — — —	K. Imre Sándor.
Lakáj	— — — — —	Perényi Kálmán.
Mária Luiza, pármái hercegnő	— — — — —	Uti Gizella.
Camerata grófnő	— — — — —	Kiss Mariska.
De Lorges Teréz	— — — — —	Vajda Ilonka.
Kis főherceg	— — — — —	Irmay Magda.
Kis főhercegnő	— — — — —	Irmay Pirka.
Elsler Fanny	— — — — —	Csanádi Irma.
Grassalkovics hercegnő	— — — — —	Ábrai Irén.
Főhercegnő	— — — — —	Torday Erzsé.
Flambeau Seraphin	— — — — —	Szilágyi Ernő.
Ferencz császár	— — — — —	Kassay Károly.

LUDESER JÁNOS, DEBRECZEN,

Városház épület. ==

Különösen színházi sálakban, kesztyűkben, legyezőkben és illatszerekben nagy választék.

Színházi bluzok féláron.

Első felvonás. Napoleon fia, a tizennyolc esztendőes ifju reichstadi herceg Bécsben él, Ferenc császár udvarában. A sasfiók körül folyik az intrika, ellene és mellette. Áruhában férhetnek csak hozzá hívei, akik megakarják szöktetni, köztük unokahuga. Az intrika szerelmi hálóban akarja megfogni és Elsler Fannyt, a híres táncosnőt csempézi be hozzá, hogy annak a karjaiban fejejtse el származását és a küldetést, amely reá, mint Napoleon fiára vár.

Második felvonás. Egy év mul el. Az őrizet, a kémkörnyezet változatlan. A herceg katonákkal játszik és előttünk áll Napoleon fia; az ifju sas, aki Flambeutól megtudja, hogy odahaza, Franciaországban gondolkodnak rá, szeretettel és lelkesedéssel várják, hogy elfoglalja dicső atyja trónját.

Harmadik felvonás. Az ifju herceg meghódítja nagyapját, a császárt: egy szárnycsapás csak és ott lebeg, ahová vágyott, Franciaország trónja felett. Metternich meg akarja bénítani a szárnyakat. A herceg, miután Ferenc császár megtagadja Metternich tanácsára a segítséget, szökni készül. Azután Metternich, a kancellár áll előttünk, aki szavaival megakarja mérgezni Ferenc lelkét és ez sikerül is neki. Rövid pár szó az öldöklő mérgező: „Atyjából semmi sincsen a fiuban!” Ez a pár szó összezuza szárnyait, megmérgezi a sasfiók lelkét.

Negyedik felvonás. Híveinek sikerül megszöktetni a sasfiókot egy álarcos mulatságról, ahol — hogy kémeit félrevezesse — unokahuga magára ölti a herceg ezredesi egyenruháját. A wagrami csatásikon találkozik a szökni készülő herceg az összeesküvőkkel. Az összeesküvést felfedezik, híveit elfogják. Flambeau megöli magát és II. Napoleon visszaváltozik reichstadi herceggé, aki ezredének gyakorlatait vezeti.

Ötödik felvonás. A sasfiók lelke meg van mérgezve, a sasfiók végsőt vergődik és meghal.

Özv. Dankó Béláné és Társa

EKLI JÓZSEF

a város legrégebb s legdusabban felszerelt temetkezési vállalata. Üzlethelyiség Kossuth-utca 15. szám. Telefon 322. szám.

Telep: Széchenyi-u. 28. szám. Saját ház.

Éjjeli felvétel: Csapó-u. 16. szám. — Telefon 66. szám.

Minden a temetkezés szakmájába vágó megbízást a tulajdonos személyes felügyelete mellett végzünk bármely vidék vagy külföldön is.

Fenyő Sándor

és Fia

Piacz-utca 63. sz.

Alapítotott 1877-ben.

Férfiszabó- és divatüzlet. Legújabb bel- és külföldi gyapjuszövetek. Nagy raktár kalapok, nyakkendők és minden e szakmába vágó tárgyakban. +++++

Saját gyármányu FEHÉRNEMÜEK

Világhírű HABIG-kalapok.

A toloncz.

10 arany pályadíjal nyert énekes népsziumú 3 felvonásban. Irta: Tóth Ede. Zenéjét szerzette: Erkel Gyula. Rendező: Kemény.

Személyek:

Kontra Fridolin. bpesti magánzó	— — — — —	Szabó Gyula
Krizsa, felesége	— — — — —	Halasiné S. Etel
Miklós, ennek fia, első férjétől, mészáros mester	— — — — —	Székelv Gyula
Ábris, mészáros legény	— — — — —	Pethő Pál
Dolgos, városi jegyző	— — — — —	Szászhalmi György
Rigó, városi bíró	— — — — —	Kolozsvári
Péter, kisbíró	— — — — —	Kiss Imre Sándor
Ördög Sára vén koldusasszony	— — — — —	Uti Gizella
Angyal Liszka, cseléd Kontraéknál	— — — — —	Csanádi Irma
Mravcsák Johann, öreg vándorló legény	— — — — —	Zilahy Gyula
A „Jó lelkű” korcsmáros	— — — — —	L. Farkas Pál

Angyal Liszka cseléd Kontraéknál, ahol az urfi Miklós szerelmes bele. Nem jó szemmel nézik ezt Kontraék s mikor lopás történik a háznál, Liszkára fogják s elüldözik a báztló. Pedig a rabló Mravcsák, vándorló legény, akit az ékszeres később elárulnak. Kiderül büne s végül is Liszka és Miklós boldogok lesznek.

Kovács Gyula és Társa

nőidivat termei Debreczen. Fötér 55.

(Hungária kávéház mellett.)

Őszi és téli ujdonságok női felöltőkben. Divatbundák, plüsch- és szőrme kabátok, leány és gyermek felöltők, boák és muffok. Costümök, pongyolák, színházi és esti köpenyek divatszínben **a legolcsóbb árak mellett** Csipke, selyem és szövetblousok, divatos kötött kabátok dus választéka.

Sasfiók. (L'aiglon.)

Dráma. Irta: Rostand Edmond. Fordította: Ábrányi Emil. Rendező: Kemény Lajos.

Személyek:

Ferencz, reichstadi herceg	— — — — —	Halasi Mariska.
Metternich	— — — — —	Kemény Lajos.

ragadtatva. Ah, ez aztán a sohasem tapasztalt, kellemes érzés!

Harmadik felvonás. A hölgyek versengenek Blaiseért. A férjek nagyon roszkor érkeznek. Mindegyik azt hiszi, hogy a másiknak a feleségét menti meg, igazában pedig egyikkel sincs baj, mert a valódi diadal Marie-Angenek jut. Ő hódítja meg végképpen a hölgyek örömét.

Gyökeres tyukszemirtó Kárpáti-szesz köszvény szemölcsöt, tyukszemet kiváló hatással bir. Ára 1—2 K. csu ellen és bőrkeményedéstazonal megszünteti. — Ára **Alatus** apróvész eleni szer, csodás hatása. +++++ 70 fillér. +++++ Ára 1—2—4 korona. +++++
A fenti szerek egyedüli főraktára és készítője
HARSÁNYI LAJOS gyógyszerháza
a „Reménység“-hez Debreczen, Csapó-u.

Taifun.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Lengyel Menyhért.
Személyek.

Dr. Tokeramo Nitobé	—	—	—	—	Zilahy Gyula
Yoshikawa Toyu	—	—	—	—	Székely Gy.
Kobayasi Yeyasu	—	—	—	—	Kemény
Hirenai Inozé	—	—	—	—	Béreczi E.
Dr. Omasy Seikva	—	—	—	—	Farkas Pál
Monotáro	—	—	—	—	Perényi K.
Jamoshi	—	—	—	—	Vajda A.
Yotomo Yushi	—	—	—	—	Kozma
Dr. Kitamaru Kigin	—	—	—	—	Kiss Imre
Amamari Rasan	—	—	—	—	Repkai
Miyake Neukata	—	—	—	—	Lángh L.
Lindner Ottó. író	—	—	—	—	Lajthay Károly
Bruck Bernát, egyetemi tanár	—	—	—	—	Szabó Gyula
Kerner Ilona	—	—	—	—	Halassy M.
Hempel Feri	—	—	—	—	Vajda Ilonka
Az esküdtsek elnöke	—	—	—	—	Szilágyi

Első felvonás. Dr. Tokeramo központja egy kis japán kolóniának, ő közöttük a legfőbb ember, fontos kiküldetése van a kormánytól. A Berlinben tartózkodó japánok — tanács és utbagazítás végett — gyakran jelennek meg nálla. Most is eljöttek. A társaságot megzavarja Kerner Ilona, akinek már hosszabb idő óta viszonya van Tokeramoval.

Második felvonás. Kobayasi — egy idősebb japán — felvilágosítja Tokeramot, hogy ilona megesalja Lindner íróval. Tokeramo ki akarja utasítani Ilonát, aki azonban addig viszi a dolgot, míg végkép leveszi lábáról Tokeramot és eléri azt, hogy nála maradhat, Ekkor, midőn győztesnek érzi magát: ő akarja elhagyni Tokeramot. Borzasztó sértésekkel illeti Tokeramot, aki végkép elveszti önuralmát és megfojtja a leányt. Telefonál a barátjáiért. A japánok megérkeznek és elhatározzák, hogy kimentik Tokeramot és Hironari nevű társuk vállalja el helyette a gyilkosságot.

Harmadik felvonás. Törvényszéki tárgyalás. Hironari a vádlott és rendben folyik a tárgyalás, Megjelenik azonban a meggyilkolt Kerner Ilona barátja, Hempel Feri és kivallja, hogy nem Hironari a gyilkos. Azonban a japánok egy gyors fordulattal kimentik.

Negyedik felvonás. Tokeramo befejezte kiküldetését, befejezte a munkáját. De az a tudat, hogy megölte azt, akit szeretett, teljesen tönkreteszi. Meghal.

URANUS

E héten!
A „KORONA-PASSAGEBAN“

SZÍNHÁZ

E héten!
A „KORONA-PASSAGEBAN“

Hétfőn, kedden, október hó 28. és 29-én
ÉG A MALOM..!

A „NORDISK FILM COMPAGNI“ LEGUJABB SZENZÁCIÓJA!
ERKÖLCSRAJZ 3 felvonásban. Irta: Fred Jörgsen. Főszereplő:
Else Frölich, a híres dán szépség.

Szerdán, október hó 30 án. Csak egy napon! A budapesti „Urania“ m. tud. színház vendéglátéka. Bemutatóra kerül! Itt nyolcadszor!
SZIRÉNEK HAZAJA, — NÁPOLY ÉS SZICILIA.
3 felvonásban, 180 színesen vetített és számos mozgólépcsővel.
Irta: TORMAY CECIL. Felolvas: ZOLTÁN ISTVÁN.
Előadások: I. este pont 6. II. pont 9 ó. Rendes előadási helyárak.

Csütörtökön és pénteken, október hó 31. és november 1-én
MOLMÁR ÉS GYERMEKE

Népdráma 2 felvonásban és 26 jelenetben. Raupach hasonevű 5 felvonásos drámája után készült művész felvétel. Főszereplő HENNY PORTEN a világhírű porosz szépség.

Előadások este pont 6 órától. Bemenet 6., 7., 8., 9. és 10 órákor. ++ Két óras előadások! ++ Rendes helyárak!

Szabó Miklós

Debreczen, Piacz-utca 19. sz. alatt
(volt Ranunkel házban.)

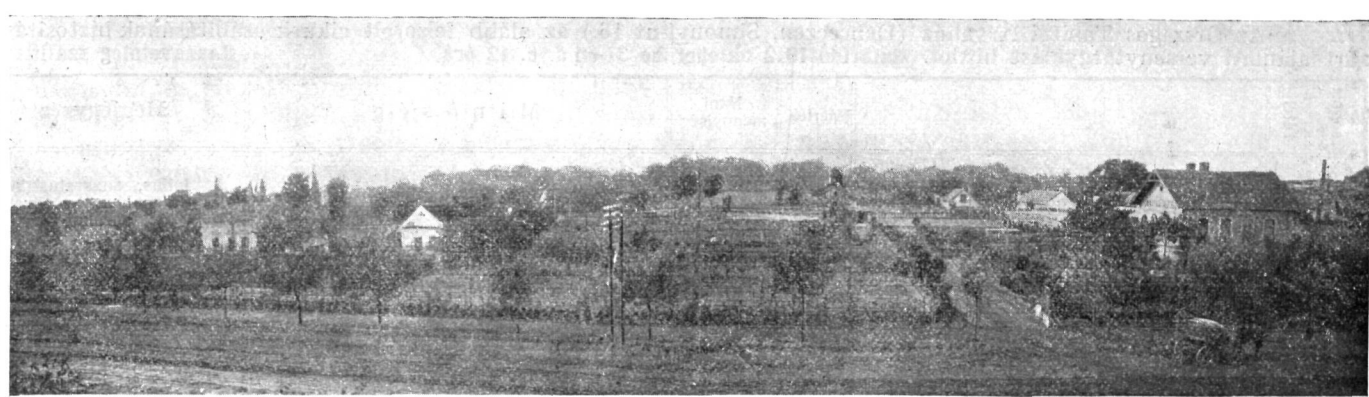
Rendelésszerűen készült, kész férfi, fiu és gyermekruha különlegességek állandóan raktáron.

Felöltők, télikabátok.

Külön mértékszerű
angol uri szabóság.

Helyi és megyei telefon 10—64.

Legolcsóbb szabott árak minden darabon feltüntetve.

JANAGKA ALAJOS KERTÉSZÉGI TELEPE
Szoboszlai-ut 13. — VIRÁGCSARNOK Piac-utca 59-ik szám.

Szép szobai növényeket, élővirágból izlésesen összeállított csokrokat, koszorúkat és friss levágott virágokat jutányosan ajánl.